

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 19Csp/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123255331
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Macková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:6123255331.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou JUDr. Ivanou Mackovou, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava-Petržalka, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného.: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava-Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C., o zaplatenie 14.594,32 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalobu zamieťa.
- II. Žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa domáhal od žalovanej zaplatenia istiny 14.594,32 eur, úroku vo výške 2.407,44 eur, úroku z omeškania vyčísleného na 1.348,75 eur, úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 14.481,22 eur od 13.9.2022 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 12.09.2022 medzi postupcom Československá obchodná banka, a.s. (ďalej len „postupca“) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Postupca uzatvoril so žalovanou 03.02.2020 Zmluvu č. 012235537R (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky. Žalovaná napriek opakovaným výzvam postupcu neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa zmluvy. S ohľadom na skutočnosť, že žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním úveru, postupca k 25.12.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 18.350,51 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 14.481,22 eur, z riadneho úroku vo výške 2.407,44 eur, z úroku z omeškania vo výške 1.348,75 eur a z poplatkov vo výške 113,10 eur. Po postúpení žalovaná neuhradila žalobcovi žiadnu sumu. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje aj úrok z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka počnúc dňom 13.09.2022, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

3. Žalovaná sa písomne k žalobe nevyjadrila. Na pojednávaní potvrdila, že zmluvu uzavrela, peňažné prostriedky prevzala. Postupne aj splácala, ale po začatí jej trestného stíhania prestala splácať, nemala z čoho uhrádzať splátky. Momentálna situácia jej rovnako neumožňuje úver splatiť, je nezamestnaná, bez domova. Žije u priateľa, chce požiadať o mestský byt.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovanej a oboznámením s listinnými dôkazmi, najmä: výpis z úverového účtu č.l. 7, oznámenie o postúpení pohľadávky č.l. 8, špecifikácia nároku č.l. 9, pokus o zmier č.l. 10, zmluva o postúpení pohľadávok č.l. 12, doplňujúca zmluva k postúpeniu pohľadávok č.l. 15, príloha k zmluve o postúpení č.l. 18, zmluva o spotrebiteľskom úvere č.l. 19, žiadosť o poskytnutie

úveru č.l. 24, oznámenie o predčasnej splatnosti úveru + doručka č.l. 26, VOP č.l. 27, OP pre spotrebiteľské úvery č.l. 46, sadzobník č.l. 48, posledná výzva na úhradu pohľadávky + doručka č.l. 59, vyjadrenie žalobcu z 10.11.2023 a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Dňa 3.2.2020 právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere reg. č. 012235537R, na základe ktorej poskytol žalovanej sumu 15.000,- eur. Zmluva bola dojednaná na dobu určitú, so počtom splátok 96, frekvenciou splátok mesačne, k 25. dňu v mesiaci, výškou splátky 213,03 eur + poistenie 18,62 eur, dátumom prvej splátky 25.3.2020, dátumom poslednej splátky 25.2.2028, úrokovou sadzbou 8 % ročne, RPMN 10,88%, poplatkom za spracovanie úveru 20 eur, celkovou sumou, ktorú musí dlžník zaplatiť 22.260,65 eur.

6. Z výpisu z úverového účtu vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý úver 15.000,- eur vo februári 2020. Na splatenie úveru žalovaná zaplatila celkom 1208,27 eur, z čoho právny predchodca žalobcu započítal na istinu 518,78 eur, na zmluvný úrok 565,68 eur, na úrok z omeškania 0,71 eur a na poplatky 123,10 eur.

7. Podaním označeným ako posledná výzva na úhradu pohľadávky z 26.11.2020 vyzval právny predchodca žalobcu žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy 977,32 eur s upozornením, že v opačnom prípade bude úver vyhlásený za splatný. Výzvu žalovaná prevzala 30.11.2020.

8. Podaním označeným ako oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 27.12.2020 oznámil právny predchodca žalobcu žalovanej, že vyhlásil celý úver dňom 25.12.2020 za splatný a vyzval žalovanú na bezodkladné zaplatenie celého dlhu. Oznámenie žalovaná prevzala 31.12.2020.

9. Z Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12.9.2022 v spojení s prílohou k zmluve vyplýva, že Československá obchodná banka, a.s. ako postupca postúpila na spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o. ako postúpnička aj pohľadávku voči žalovanej.

10. Podaním zo dňa 22.9.2022 označeným ako oznámenie o postúpení pohľadávky právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že pohľadávku zo zmluvy postúpil na žalobcu.

11. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzval žalovanú podaním z 18.1.2023 na úhradu dlžnej sumy vo výške 19.520,52 eur.

12. Žalovaná skutočnosti tvrdené žalobcom žiadnym spôsobom nerozporovala. Po postúpení pohľadávky nezaplatila žalobcovi žiadnu sumu.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

16. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

18. Podľa § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z., zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

19. Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

22. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa článku 8 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

24. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je spotrebiteľskou zmluvou a na vzťah medzi sporovými stranami je potrebné aplikovať ustanovenia tzv. spotrebiteľského práva. Preto bol súd z úradnej moci povinný preskúmať opodstatnenosť uplatneného nároku aj z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa.

25. Pri posudzovaní sporu je súd povinný zaoberať sa ex offio otázkou vecnej legitímácie sporových strán. Pasívna vecná legitímácia žalovanej vyplýva zo zmluvy. Aktívna vecná legitímácia žalobcu závisí od platnosti postúpenia pohľadávky z veriteľa na nebankovú spoločnosť.

26. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré predstavuje špeciálnu úpravu vo vzťahu k všeobecnej úprave postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku vyplýva, že právo banky na postúpenie pohľadávky voči dlžníkovi tretej osobe vznikne až po splnení zákonných podmienok, ktorými sú omeškanie dlžníka s plnením peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní, napriek písomnej výzve na plnenie. Účelom uvedeného ustanovenia je ochrana klientov pred postúpením pohľadávky pred splnením na subjekty, ktoré nepodliehajú dohľadu národnej banky. Zákonné predpoklady na vznik práva postúpiť pohľadávku musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

27. V súvislosti s platným a zákonným postúpením pohľadávky právneho predchodcu žalobcu je potrebné prihliadnuť aj na § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a/ ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a/, banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b/ prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

28. K postúpeniu pohľadávky tak môže dôjsť buď po konečnom termíne splatnosti alebo ide o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

29. V tejto súvislosti súd poukazuje i na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že v prípade, ak neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jedná sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadať súd aj bez námietky z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cestu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť. Vyslovené právne (skutkové) závery najvyšším súdom vychádzali už z predchádzajúceho rozhodnutia NS SR vo veci sp. zn. 7Cdo 26/2017.

30. Taktiež v uznesení zo dňa 30. 06. 2022 sp. zn. 7Co 86/2021 Najvyšší súd SR akcentoval právny názor, podľa ktorého, pokiaľ zmluva o postúpení banky nespĺňa zákonné podmienky ustanovené v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, potom je takáto zmluva ex tunc neplatná (§ 39 OZ); na neplatnosť postúpenia prihliada súd ex offo, neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky banky spôsobuje nemožnosť vymáhania dlžných súm postupníkom, a to pre nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie.

31. V neposlednom rade súd poukazuje na Občianskoprávne kolégium NS SR konané dňa 22. 06. 2022, kde ako judikát bola schválená právna veta: „V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa“ (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 162/2020).

32. Ako bolo uvedené vyššie, jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky na nebankovú spoločnosť je postúpenie pohľadávky po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávky, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Ak teda v danej veci pôvodný veriteľ (ČSOB, a.s.) mienil postúpiť svoju pohľadávku, musel postupovať jednak v zmysle ustanovení zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách - § 92 ods. 8, ako aj ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné posudzovať súladnosť postupu banky nielen s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, ale aj s §17 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z.

33. Žalobca v danom spore tvrdil (v podaní doručenom súdu 10.11.2023), že jeho právny predchodca v súlade s právnymi predpismi pred poskytnutím úveru s odbornou starostlivosťou preskúmal schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. O tomto tvrdení nepredložil žiaden dôkaz, žiadnym spôsobom sa nevyjadril k spôsobu overovania bonity klienta. S prihliadnutím na základné princípy CSP, no najmä s poukazom na zásadu kontradiktórnosti konania, bolo povinnosťou žalobcu, pokiaľ chcel byť v konaní úspešný, preukázať žalobou uplatnený nárok. Bolo by v rozpore s uvedenou zásadou, ak by súd

vyzýval na predkladanie dôkazov za účelom unesenia dôkazného bremena vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii v konaní. Z predložených listín nie je možné zistiť, akým spôsobom bola posudzovaná bonita klienta. Preto súd musel konštatovať nesplnenie povinnosti vymedzenej v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., čo má v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. za následok stratu oprávnenia veriteľa požadovať od dlžníka (spotrebiteľa) jednorazové splatenie celého spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na to v danej veci nedošlo k platnému zosplatneniu pohľadávky, došlo k postúpeniu tzv. „živého úveru“, a teda neboli splnené ani podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Preto žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu, čo bolo dôvodom zamietnutia žaloby.

34. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v spore úspešná v celom rozsahu. Žiadnu náhradu trov konania si však neuplatnila a zo spisu nevyplýva, že by jej v konaní nejaké trovy vznikli. Preto súd rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia, písomne cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pre súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).